

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра радіомовлення і телебачення

Затверджено

на засіданні кафедри радіомовлення і
телебачення факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 29 серпня 2023р.)

Завідувач кафедри –
доц. Парасковія ДВОРЯНИН

Силабус з навчальної дисципліни
«Дезінформаційно-фейкові наративи в медійному полі України»,
що викладається в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЖУРНАЛІСТИКА»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика

Львів - 2023

Назва дисципліни	«Дезінформаційно-фейкові наративи в медійному полі України»
Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра радіомовлення і телебачення.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі дисципліни	Білоус Оксана Михайлівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри радіомовлення і телебачення
Контактна інформація викладачів	(032) 239-47-64; (032) 239-40-30, oksana.bilous@lnu.edu.ua https://journ.lnu.edu.ua/employee/bilous-o-m
Консультації з питань вивчення дисципліни відбуваються	Щоп'ятниці о 15 год.: Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 310, а також за попередньою домовленістю
Сторінка дисципліни	http://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Dezinf-fejk-n-aratyvy-v-media-Ukr.pdf
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна «Дезінформаційно-фейкові наративи в медійному полі України» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 «Журналістика» для освітньої програми «Журналістика», яку викладають у II семестрі в обсязі 3 кредитів (за ЄКТС).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоби надати студентам необхідні знання, обов'язкові для того, щоби усвідомити суть маніпулятивної пропаганди в медійному просторі України. Тому у дисципліні представлено як огляд концепцій інформаційно-фейкових наративів проти української національної свідомості, схарактеризовано концептуальні засади інформаційно-психологічної безпеки громадян, українські національні, професійні морально-духовні домінанти розвінчування російських дезінформаційно-фейкових наративів.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Дезінформаційно-фейкові наративи в медійному полі України» є ознайомлення студентів із змістом стратегічних і

	<p>тактичних антиукраїнських наративів, об'єктами деструктивного інформаційно-психологічного впливу, суттю поняття «фейкові новини» для оволодіння сучасними підходами та інструментами аналізу, осмислення російської антиукраїнської маніпулятивної пропаганди, яка призводить до викривленого сприйняття реального світу. Опанування цією дисципліною забезпечує кваліфіковане розуміння студентами методики розвінчування московських маніпуляцій, яка ґрунтується на емоційно забарвленій, яскравій, правдивій картині історичного і сучасного українського світу.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брокмейер Йенс, Харрі Ром. Наратив: проблеми та обіцянки однієї альтернативної парадигми // Питання філософії. – 2000. – № 3. – С. 29–42. 2. Вовканич С. Стверджуйтесь і утверждайтесь як нація і її держава // Вовканич С. Українська національна ідея та основа державотворення: публіцистика: у 2-х т. / упор. Вовканич З.А.; передм. Гелей С.Д. – Львів : Сполом, 2021. – Т. II. – С. 362–383. 3. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. – Київ : Книголав, 2019. – 384 с. 4. Лизанчук В. Інформаційна безпека України: теорія і практика: підручник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017, – С. 579–677. 5. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики : підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О.М. Білоус, П.Я. Дворянин, Н.Є. Леbedенко, Р.О. Білоус; за ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Лизанчука. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 83–170. 6. Догерті Джил (Jill Dougherty). Усі брешуть або як трансформувалися російські ЗМІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/material/33880 7. Лильо Т. Ідеологеми сучасної російської пропаганди в публіцистичних інтерпретаціях Михаїла Епштейна // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – 2022. – Вип. 51. – С. 149–159. 8. Іщенко Н. Світ фейків // День. – 2021. – 12–13 березня. 9. Іщенко Н. Фейк, стій, раз-два! // День. – 2020. – 30–31 жовтня.

10. Молодиченко В. Маніпуляція цінностями та засоби забезпечення молоді від руйнаційних ідеологічних впливів // Освіта регіону. – 2011. – №8. – С. 57–61.
11. Сірук М. Слово – як зброя масового ураження. Американська журналістка, авторка книжки «ГУЛАГ: павутина великого терору», Енн Епплбаум розповіла, як боротися з російською дезінформацією // День. – 2015. – 23–24 жовтня.

Додаткова література

1. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / В. Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
2. Лизанчук В. Не лукавити словом / В. Лизанчук. – Львів, 2003. – 560 с .
3. Білоус Р., Лизанчук В. Маніпулятори свободою слова під гаслами «вільна журналістика» і «захист прав людини» // Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 18-19 жовтня 2022 р.). Львів : Простір-М, 2022.
4. Головка Т. Спростовуючи ворожі міфи, перемагаючи у нових війнах // День. – 2021. – 3–4 вересня.
5. Дем'янчук І. Сутність Росії – імперіалізм // Українська літературна газета. – 2021. – 7 травня.
6. Іщенко Н. Антифейкери під атакою. В Європі не задоволені якістю роботи ЄС щодо протидії російській дезінформації // День. – 2018. – 20–21 квітня.
7. Іщенко Н. Громадянська війна в інформаційному просторі // День. – 2020. – 4–5 грудня.
8. Іщенко Н. Завдяки чи всупереч? Чому рано радіти із перемог на інформаційному фронті // День. – 2021. – 30 квітня–1 травня.
9. Моллі МакКю. Колос дезінформації // Українська літературна газета. – 2020. – 28 серпня.
10. Почепцов Г. Фейки та інші гібридні комунікації // Дзеркало тижня. – 2018. – 10 лютого.
11. Філіпчук Г. Інформація: шляхи до правди і перемоги ... // Слово Просвіти. – 2021. – 30 вересня–6 жовтня.
12. Чадюк М. Комунікація (не) за правилами // День. – 2020. – 2–3 жовтня.

Обсяг курсу

Денна форма навчання: 32 години аудиторних занять. З них 16 год. лекційних, 16 год. практичних занять і 58 год. самостійної роботи.

	<p>Заочна форма навчання: 12 години аудиторних занять. З них 8 год. лекційних, 4 год. практичних занять і 78 год. самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – що таке медійний простір України; – сутність інформаційно-психологічної агресії проти України; – відмінність наративу від звичайної розповіді; – історичні, культурні, соціальні контексти в наративах; – що таке фейк і яка мета фейкових новин; – чому викривлена та фальшива інформація має величезний негативний вплив; – історіографічний контекст антиукраїнських наративів; – наративи «руського міра» в медійному полі України; – психологічні засади російської дезінформаційної комунікації; – особливості фейків під час російсько-української війни; – емоційне забарвлення російської дезінформації; – фейкові новини – засіб маніпуляції національною свідомістю; – головні родові ознаки маніпуляції; – методи російської антиукраїнської маніпулятивної пропаганди; – ідеологічні засади боротьби з московською ворожою інформаційно-гуманітарною експансією; – принципи і функції протидії антиукраїнським дезінформаційно-фейковим наративам. <p style="text-align: center;">Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – схарактеризувати стратегічні і тактичні антиукраїнські наративи; – визначити особливості самоідентифікації та самопрезентації в наративах; – проаналізувати історичні, культурологічні, ідеологічні, звичаєві наративи у засобах масової комунікації; – окреслити ознаки фейкових новин; – підготувати огляд наративів «руського міра» в медійному полі України; – схарактеризувати дезінформаційно-фейкові матеріали в електронних засобах масової комунікації; – дотримуватися принципів і функцій ЗМК в умовах широкомасштабної військової та

	<p>інформаційно-психологічної агресії Російської Федерації проти України;</p> <ul style="list-style-type: none"> – розкрити методи російської антиукраїнської маніпулятивної пропаганди; – назвати інтегральні складові формування індивідуальної і суспільної української національної свідомості в умовах російсько-української війни; – обґрунтувати свої пропозиції щодо поліпшення використання методів формування і зміцнення української національної ідентичності.
Ключові слова	Наратив, дезінформація, фейк, національна свідомість, маніпуляція, журналістський професіоналізм, ідентичність.
Формат курсу	Очний / Заочний
Теми	Подано у формі «СХЕМИ КУРСУ»
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із журналістикознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, презентація, дискусія, групова робота, метод проєктів, інтерактивні методи навчання: рольова гра, ситуативна гра (симуляція), метод мозкової атаки, кейс-метод, елементи онлайн-навчання: робота з онлайн-дошкою на платформі Padlet, Jamboard, Mentimeter.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.</p> <p>I. За опанування I-го змістового модуля «Засади російських антиукраїнських дезінформаційно-фейкових наративів» студент може набрати максимально 50 балів. З них під час поточного контролю максимально 20 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Опрацювання рекомендованої літератури – максимально 4 бали. – Написання огляду теле- і радіопередач на задану тему – максимально 8 балів. – Участь у дискусії на практичних заняттях (4 заняття) – максимально 8 балів (по 2 бали на одному занятті). <p>Під час першого модульного контролю студент може набрати – максимально 30 балів. Він виконує творчу письмову роботу, в якій аналізує 3 питання із поданих нижче завдань. Письмова робота може бути оцінена максимально 30 балами, якщо у ній:</p>

- логічний, обґрунтований виклад тексту;
- творчо-інтелектуальне осмислення проблеми;
- використано актуальний емпіричний матеріал телебачення, радіомовлення, соціальних мереж;
- професійне володіння термінами (визначеннями);
- відсутні орфографічні, пунктуаційні, стилістичні та фактологічні помилки.

II. За опанування II-го змістового модуля «Тематика і зміст російської антиукраїнської маніпулятивної пропаганди» студент може набрати максимально **50 балів**. З них під час поточного контролю максимально **20 балів**:

- Опрацювання рекомендованої літератури – максимально **4 бали**.
- Написання огляду передач на задану тему – максимально **8 балів**.
- Участь у дискусії на практичних заняттях (4 заняття) – максимально **8 балів** (по 2 бали на одному занятті).

Під час другого модульного контролю студент може набрати **максимально – 30 балів**. Він виконує творчу письмову роботу, в якій аналізує 3 питання із поданих нижче завдань. Письмова робота може бути оцінена **максимально 30 балами**, якщо у ній:

- логічний, обґрунтований виклад тексту;
- творчо-інтелектуальне осмислення проблеми;
- використано актуальний емпіричний матеріал телебачення, радіомовлення, соціальних мереж;
- професійне володіння термінами (визначеннями);
- відсутні орфографічні, пунктуаційні, стилістичні та фактологічні помилки.

Очікується, що **письмові творчі роботи** будуть оригінальними журналістськими дослідженнями, які ґрунтуються на засадах доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Важливою складовою навчання є **відвідування занять**. Очікується, що всі студенти відвідують усі лекції, беруть активну участь у дискусії на практичних заняттях. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття і відпрацювати пропущене. За будь-яких обставин студенти зобов'язані дотримуватися визначених термінів для виконання усіх завдань, передбачених поточним і модульним

	<p>контролем. Якщо студенти самостійно не можуть знайти рекомендовану літературу, то викладач її видає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Викладач заохочує студентів до опрацювання джерел та літератури, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Методика виставлення балів за знання.</p> <p>Сумуються бали набрані під час поточного і модульного контролів. Обов'язково враховуються присутність студента на лекціях та активність на практичних заняттях, а також недопустимість пропусків та запізнення на заняття. На оцінювання знань впливає несвоєчасне виконання поставлених завдань, списування, плагіат та ін.</p> <p>Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності.</p>
<p>Питання до контрольної роботи</p>	<p>Питання для письмової роботи під час першого модульного контролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схарактеризувати інформаційно-гуманітарний простір України. 2. Дати визначення наративу. 3. Головні функції наративу. 4. У чому полягає відмінність наративу від розповіді. 5. Особливості самоідентифікації та самопрезентації в наративах. 6. Типи і ознаки фейків. 7. Мета фейкових новин. 8. Історіографічний контекст антиукраїнських стратегічних наративів. 9. Сміслові тактичні наративи в інформаційно-психологічній агресії проти України. 10. Наративи «русского міра» в медійному полі України. 11. Психологічні засади російської дезінформаційної комунікації. 12. Особливості стратегічних і тактичних антиукраїнських наративів. 13. Особливості фейків під час російсько-української війни. 14. Емоційне забарвлення московської дезінформації. 15. Психолого-культурологічні засади з'єднання історичних реальних і вигаданих фактів і подій.

	<p>Питання для письмової роботи під час другого модульного контролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи очищення інформаційно-гуманітарного простору України від деструктивних наративів. 2. Чому правдива інформаційна картина світу – запорука розвінчування російської маніпулятивної пропаганди? 3. Окреслити інформаційні ресурси впливу на утвердження правдивих історичних символів та української ментальності. 4. Людина – головний об’єкт деструктивного ураження громадської думки і суспільно-національної свідомості. 5. Схарактеризуйте психолого-ідеологічне і духовно-політичне підґрунтя розвитку соборної української України. 6. Назвіть засоби формування і зміцнення української національної ідентичності в умовах дезінформаційно-фейкової агресії. 7. На яких засадах російські ідеологи вибудовують імперський мета-наратив? 8. Яка мета російської маніпулятивної пропаганди? 9. Схарактеризувати родові ознаки маніпуляції. 10. Методи російської антиукраїнської маніпулятивної пропаганди. 11. Особливості просвітницької і маніпулятивної пропаганди. 12. Ідеологічні засади боротьби з ворожою московською інформаційно-гуманітарною експансією. 13. Принципові засади функціонування українських засобів масової комунікації під час геноцидної, терористичної війни Російської Федерації проти України. 14. Основоположні функції розвінчування російських антиукраїнських дезінформаційно-фейкових наративів. 15. Чому природній націоналізм – живильне джерело розвитку і утвердження демократичної, правдивої, соборної української України?
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання дисципліни буде надано після завершення курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Засади російських антиукраїнських дезінформаційно-фейкових нарративів					
1-й тиждень, 2-й тиждень	Тема 1. <i>Суть поняття «нарратив»</i> 1. Медійний простір України. 2. Головні функції нарративу. 3. Відмінність нарративу від звичайної розповіді. 4. Ключові значення інтерпретації в нарративі.	Лекція 2 години, Практичне заняття 2 години	1. Брокмейер Йенс, Харрі Ром. Наратив: проблеми та обіцянки однієї альтернативної парадигми // Питання філософії. – 2000. – № 3. – С. 29–42. 2. Іщенко Н. Громадянська війна в інформаційному просторі // День. – 2020. – 4–5 грудня. 3. Самохвалова Л. Доктор філологічних наук Георгій Почепцов: «Дуже важливо змінити нарратив «зрада» на «успіх» // Урядовий кур'єр. – 2017. – 13 жовтня. 4. Чадюк М. «Позитивні нарративи – єдиний спосіб протистояти пропаганді» // День. – 2020. – 18–19 грудня. 5. Швець В. Українці і братні народи // Слово Просвіти. – 2020. – 25 червня–1 липня.	6 годин Студенти опрацьовують рекомендовану літературу, ознайомлюються з публікаціями в пресі, телевізійними і радіопередачами, матеріалами соціальних мереж про антиукраїнські нарративи російської маніпулятивної пропаганди.	Один тиждень Перевірка результатів С/Р
3-й тиждень, 4-й тиждень	Тема 2. <i>Термін «фейкові новини»</i> 1. Суть поняття «фейк». 2. Мета фейкових новин. 3. Типи фейків. 4. Ознаки фейків.	Лекція 2 години, Практичне заняття 2 години	1. Іщенко Н. Антифейкери під атакою. В Європі не задоволені якістю роботи ЄС щодо протидії російській дезінформації // День. – 2018. – 20–21 квітня. 2. Іщенко Н. Фейк, стій, раз-два! // День. – 2020. – 30–31 жовтня. 3. Іщенко Н. Фейки про фейки. Чи можна дізнатися правду в світі постправди? // День. – 2018. – 13–14 квітня. 4. Малімон А. «Медіагігієна» в час війни // День. – 2018. – 13–14 жовтня. 5. Почепцов Г. Фейки та інші гібридні комунікації // Дзеркало тижня. – 2018. – 10 лютого. 6. Ференц В. Дещо про національні орієнтири // Слово Просвіти. – 2020. – 5–11 березня.	6 годин На основі вивчення рекомендованої літератури, аналізу газетно-журнальних публікацій та матеріалів електронних ЗМІ студенти осмислюють суть фейкових новин в інформаційно-психологічній та військовій агресії Російської Федерації проти України.	Один тиждень Перевірка результатів С/Р
5-й тиждень, 6-й тиждень	Тема 3. <i>Стратегічні і тактичні антиукраїнські нарративи</i> 1. Історіографічний контекст антиукраїнських стратегічних нарративів. 2. Психологічні засади російської дезінформаційної комунікації. 3. Сміслові тактичні нарративи в інформаційно-психологічній агресії проти України. 4. Наративи «руського міра» в медійному полі України.	Лекція 2 години Практичне заняття 2 години	1. Грабовський С. На гроші Євросоюзу?! або Про «майстер-клас» московської імперської пропаганди на каналі «Дождь» // День. – 2016. – 4–5 березня. 2. Іщенко Н. Зробить нам швидко та цікаво. Оприлюднено результати дослідження тенденцій медіакористування в Україні // День. – 2020. – 2–3 жовтня. 3. Іщенко Н. Чужа війна на наших екранах. Як не допустити появи «розп'ятих хлопчиків» в українських медіа // День. – 2020. – 9–10 жовтня.	6 годин Після опрацьовування рекомендованої літератури, аналізу газетно-публіцистичних публікацій, матеріалів з електронних ЗМІ про стратегічні і тактичні	Один тиждень Перевірка результатів С/Р

			<p>4. Карпюк Г. Інформаційна війна: хочеш перемогти – наступай // Урядовий кур'єр. – 2018. – 21 лютого.</p> <p>5. Моллі МакКіО. Колос дезінформації ! // Українська літературна газета. – 2020. – 28 серпня.</p> <p>6. Мотрич К. ДНК варвара // Слово Просвіти. – 2017. – 16–22 лютого; 23 лютого – 1 березня.</p>	антиукраїнські наративи студенти висловлюють свої пропозиції щодо поліпшення просвітницької пропаганди українських національно-духовних цінностей.	
7-й тиждень, 8-й тиждень	<p>Тема 4. Маніпулятивний світ фейків</p> <p>1. Особливості фейків під час російсько-української війни.</p> <p>2. Емоційне забарвлення московської дезінформації.</p> <p>3. Фейкові новини – засіб маніпуляції національною свідомістю.</p> <p>4. Правдива інформаційна картина світу – запорука перемоги над російською маніпулятивною пропагандою.</p>	<p>Лекція 2 години,</p> <p>Модульний контроль 2 години</p>	<p>1. Винничук Ю. Наша двомовність – ярмо саме для української // Українське Слово. – 2016. – 29 червня – 12 липня.</p> <p>2. Іщенко Н. Світ фейків // День. – 2021. – 12–13 березня.</p> <p>3. Іщенко Н. Факти проти думок Чи можете ви відрізнити інформацію від «точки зору»? // День. – 2018. – 22–23 червня.</p> <p>4. Іщенко Н. Почнімо думати, панове критично. // Урядовий кур'єр. – 2018. – 10 лютого.</p> <p>5. Лосев І. Паніка п'ятої колони. Російські підривні структури особливо активно використовують дві маски: «вільної журналістики» і «захисту прав людини» // День. – 2018. – 12–13 жовтня.</p> <p>6. Сірук М. Слово – як зброя масового ураження. Американська журналістка, авторка книжки «ГУЛАГ: павутина великого терору», Енн Еплбаум розповіла, як боротися з російською дезінформацією // День. – 2015. – 23–24 жовтня.</p>	6 годин Студенти опрацьовують рекомендовану літературу, зосереджуючи увагу на психологічних аспектах боротьби з російською дезінформацією. Ознайомлюються з газетно-журнальними публікаціями, матеріалами електронних засобів масової комунікації, у яких мовиться про російський антиукраїнський «світ фейків» та про емоційні особливості створення правдивої української картини світу та готують на цю тему коментар.	Один тиждень Перевірка результатів С/Р

Змістовий модуль 2. Тематика і зміст російської антиукраїнської маніпулятивної пропаганди					
9-й тиждень, 10-й тиждень	<p>Тема 5. Об'єкти деструктивного інформаційно-психологічного впливу</p> <p>1. Інформаційні ресурси впливу на утвердження правдивих історичних смислів та української ментальності.</p> <p>2. Людина – головний об'єкт деструктивного ураження громадської думки і суспільно-національної свідомості.</p> <p>3. Психолого-ідеологічне і духовно-політичне підґрунтя розвитку соборної української України.</p> <p>4. Засоби формування і зміцнення української національної ідентичності, патріотизму і культурного націоналізму.</p>	<p>Лекція 2 години,</p> <p>Практичне заняття 2 години</p>	<p>1. Волошина Л. Пропаганда під захистом. Чому звинувачення представництва ОБСЄ з питань свободи ЗМІ спрямовані виключно на Україну – жертву військової агресії? // День. – 2017. – 8–9 вересня.</p> <p>2. Іщенко Н. Свобода слова під час війни // День. – 2017. – 10–11 листопада.</p> <p>3. Лизанчук В. Загрози творенню української України // Зоря вечорова. – 2017. – №1(36). – С. 25–53.</p> <p>4. Лильо Т. Ідеологеми сучасної російської пропаганди в публіцистичних інтерпретаціях Михаїла Епштейна // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – 2022. – Вип. 51. – С. 149–159.</p> <p>5. Паславський І. Українське телебачення: проблемно-змістовний аналіз // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – 2022. – Вип. 51. – С. 81–88.</p>	6 годин Опрацьовуючи рекомендовану літературу, аналізуючи газетно-журнальні публікації та матеріали соціальних мереж, телебачення і радіомовлення, студенти акцентують на особливостях технології, методах і формах негативного впливу стосовно формування в	Один тиждень Перевірка результатів С/Р

			6. Шангутов С. Телеканал та їхні спікери // Україна молода. – 2021. – 12–13 березня.	українців національної свідомості, морально-духовних цінностей, державницького мислення і переконання в умовах російсько-української війни.	
11-й тиждень, 12-й тиждень	Тема 6. Антиукраїнська маніпулятивна пропаганда 1. Головні родові ознаки маніпуляції. 2. Засоби психологічного впливу маніпулятивної пропаганди. 3. Сутність терміну «пропаганда». 4. Класифікація пропаганди.	Лекція 2 години, Практичне заняття 2 години	1. Гридчук В. Основні методи російської пропаганди [Електронний ресурс] / В. Гридчук. – Режим доступу : http://kozakorium.com/osnovni-metodyrosiyskoyi-propahandy/ . 2. Дем'янчук І. Сутність Росії – імперіалізм // Українська літературна газета. – 2021. – 7 травня. 3. Децик О. Методи пропаганди [Електронний ресурс] / Олександр Децик. – Режим доступу : http://ru.telecritika.ua/print/96572 . 4. Догерті Джил (Jill Dougherty). Усі брешуть або як трансформувалися російські ЗМІ [Електронний ресурс] / Джил Догерті. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/material/33880 . 5. Іщенко Н. Свідки змови // День. – 2021. – 25–26 червня. 6. Лизанчук В. Інформаційна безпека України: теорія і практика: підручник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017, – С. 579–677. 7. Молодиченко В. Маніпуляція цінностями та засоби забезпечення молоді від руйнаційних ідеологічних впливів // Освіта регіону. – 2011. – №8. – С. 57–61. 8. Торба В. Право як зброя. Володимир Василенко про особливості «термінологічної» війни // День. – 2020. – 19–20 червня.	6 годин Студенти опрацьовують рекомендовану літературу. Спираючись на теоретичні засади, аналізують газетно-журнальні публікації та матеріали електронних ЗМІ на предмет класифікації пропаганди, характеристики постмодерної парадигми широкомасштабної військової та інформаційно-психологічної агресії Російської Федерації проти України, окреслення форм і методів боротьби з російською маніпулятивною пропагандою.	Один тиждень Перевірка результатів С/Р
13-й тиждень, 14-й тиждень	Тема 7. Концептуальні засади інформаційно-психологічної безпеки України 1. Сутність термінів «безпека», «національна безпека», «безпека людини», «національні інтереси». 2. Об'єкти національної безпеки України. 3. Інформаційно-психологічна безпека. 4. Загрози інформаційно-психологічній безпеці України.	Лекція 2 години, Практичне заняття 2 години	1. Вовканич С. Стверджуймось і утверждаймось як нація і її держава // Вовканич С. Українська національна ідея та основа державотворення: публіцистика: у 2-х т. / упор. Вовканич З.А.; передм. Гелей С.Д. – Львів : Сполом, 2021. – Т. II. – С. 362–383. 2. Інформаційна безпека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : uk.wikipedia.org/wiki/інформаційна_безпека_України . 3. Іщенко Н. Інформаційна війна на тлі ракет // День. – 2021. – 13–14 серпня. 4. Іщенко Н. Інформаційна самооборона. Критичне мислення залишається головним захистом від фейків та пропаганди // День. – 2021. – 11–12 червня. 5. Іщенко Н. Липневі тези Путіна // День. – 2021. – 16–17 липня. 6. Магрицька І. «Нам такий «мир» не потрібний» // Україна молода. – 2020. – 12 серпня. 7. Філіпчук Г. Інформація: шляхи до правди і перемоги ... // Слово Просвіти. – 2021. – 30 вересня–6 жовтня.	6 годин Опанування теми ґрунтується на професійно-науковому поєднанні теоретичних постулатів з емпіричним матеріалом засобів масової комунікації, на основі якого студенти закріплюють знання про об'єкти і суб'єкти інформаційно-психологічної безпеки, російські реальні і потенційні загрози	Один тиждень Перевірка результатів С/Р

				національній безпеці України.	
15-й тиждень, 16-й тиждень	Тема 8. Українські національні, професійні морально-духовні домінанти розвінчування російської ворожої пропаганди 1. Інтегральна складова формування індивідуальної і суспільної української національної свідомості. 2. Принципи і функції протидії антиукраїнським дезінформаційно-фейковим наративам. 3. Соборність української ідеї державотворення. 4. Природний націоналізм – живильне джерело розвитку і утвердження української України.	Лекція 2 години, Модульний контроль 2 години	1. Бочковський О.-І. Наука про націю та її життя. – Нью-Йорк, 1958. – 79 с. 2. Вовканич С. Й. Соціогуманістична парадигма розвитку української ідеї: національний, інтеграційний та цивілізаційний аспекти // Белебега І. О., Вовканич С. Українські державотворчі діалоги. – Львів-Харків, 2010. – Вип. І. – С. 7–27. 3. Грабовський С. Україна і проблема фальшивої історичної пам'яті – 5 // День. – 2021. – 5–6 березня. 4. Іщенко Н. Сталінська пропаганда на Донбасі // День. – 2021. – 23–24 квітня. 5. Лосев І. Дні загроз та випробувань // День. – 2022. – 4–5 лютого. 6. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики : підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус, П. Я. Дворянин, Н. С. Лебеденко, Р. О. Білоус; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – С. 83–170. 7. Тютюн В. Примара панславізму // Україна молода. – 2021. – 6 квітня. 8. Ющук І. Українська мова – державна // Слово Просвіти. – 2020. – 29 жовтня–4 листопада.	16 годин Студенти опрацьовують рекомендовану літературу, ознайомлюються з публікаціями у газетах і журналах та матеріалами електронних ЗМІ, у яких мовиться про російську маніпулятивну пропаганду та протидію їй в українських засобах масової комунікації. На основі теоретичного та емпіричного матеріалу готують науково-публіцистичну статтю про тематику, методи і форми антиукраїнських дезінформаційно-фейкових наративів. Кожен студент сам визначає назву майбутньої публікації.	Один тиждень Перевірка результатів С/Р

Розробник

доц. Оксана БІЛОУС